

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-2-006
Karar Sayısı : 19-39/612-265
Karar Tarihi : 12.11.2019

(Öneraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Pelin ERDOĞAN, Ahmet ŞAHİN, Mehmet Mustafa ŞEREF,
Funda GÖKTEPE

C. BAŞVURUDA

- BULUNANLAR :**
1. Nezahat EŞKİ (Mevsim Isıtma Soğutma)
Toros Mah. Mehmet Kartal Blv. Üç Kardeşler Apt. Altı 5/F
Çukurova, Adana
 2. Bülent USLU (Seren Teknik)
Mustafa Kemal Paşa Mah. Yıldırım Beyazıt Cad. Nergis
Sok. No:138 Avcılar, İstanbul
 3. Vecdin ÇELEBİ
Akpınar Mah. Örnek Cad. No:50 Bismil, Diyarbakır
 4. Akmatek Elektrikli Ev Aletleri San. Tic. Ltd. Şti.
Sakarya Mah. Yıldıztabya Alibeyköy Cad. No:2/8 Eyüp,
İstanbul
 5. Recep KÖSEOĞLU (Köseoğlu Teknik)
Kılıçaslan Mah. Molla Sok. No:18 Melikgazi, Kayseri
 6. Mahmut ÖNER (Öner Soğutma)
Şahinali Mah. Ayhan Şahenk Blv. Şirin Sok. Feray Yapı
Koop. Altı No:29/B, Niğde
 7. Selma SARI
Hayrullah Mah. Malik Ejder Cad. No:22/E Onikişubat,
Kahramanmaraş
 8. Özcan DURKUT (Özser Servis)
Pınartepe Mah. Gerede Cad. No:20 Begonya Evleri
Gürpınar/Büyükçekmece, İstanbul
 9. YLC Teknik Servis Klima Isıtma Soğutma ve Doğalgaz Sistemleri San. Tic. A.Ş.
Öğretmenevleri Mah. Anadolu Cad. 106/B Konyaaltı,
Antalya
 10. Göksel Soğutma
Cumhuriyet Mah. Mercan Sok. No:2/C Çubuk, Ankara
 11. Mustafa CENGİZ (Cengiz Teknik)
Kemalöz Mah. Mutlu Sok. No:5/A, Uşak

12. Gürerka Elektromekanik
Kırmızıtoprak Mah. Basın Şehitleri Cad. 73/B Odunpazarı,
Eskişehir
13. Murat ÖZKARALAR
Şehit İshak Mah. Nenehatun Cad. No: 31/A Tarsus, Mersin
14. Eskar Soğutma (Mehmet BIYIK)
15 Temmuz Mah. 101. Sok. No:143 Merkez, Nevşehir
15. Tuncay SARI
Güneşli Mah. Levent Kuşoğlu Cad. No:2/B Elbistan,
Kahramanmaraş
16. Mustafa KEKEÇ (Onaran Teknik)
Esentepe Mah. 2369 Sok. No:20 Sultangazi, İstanbul
17. Çağdaşlar Birlik Elek. ve Elektronik Day. Tük. Tek. Ser. İnş.
Nak. Oto. San. Tic. Ltd. Şti.
Yayla Mah. 1481. Sok. No:38/A-B Keçiören, Ankara
18. Mehmet BÖK (Ada Isıtma ve Soğutma Sistemleri)
Mithatpaşa Mah. Park Geçidi Sok. No:46 Bayındır, İzmir
19. Proser Dayanıklı Tüketim Malları San. Tic. Ltd. Şti.
Mehmet Akif Mah. Zembil Sok. No:5 Çekmeköy, İstanbul
20. Ufuk CANPOLAT (Polat Soğutma)
Atatürk Cad. Kesikkapı Mah. No:134 Fethiye, Muğla
21. Aymet İklimlendirme Isıtma ve Soğutma Sistemleri San. ve
Tic. Ltd. Şti.
Torbalı Mah. 9 Eylül Cad. No:54/A Torbalı, İzmir
22. Kuzey Soğutma D.T.M. Yetkili Servis ve Tamir Ali
KORUYUCU
Dere Mah. Karatepe Cad. No:59 Kadirli, Osmaniye
23. Em-ta Teknik Emrah KORUYUCU
Yediocak Mah. Dr. Ahmet Alkan Cad. No:132/C Merkez,
Osmaniye
24. B&D Isıtma Soğutma Özcan ÖZDEMİR
İmbatlı Mah. Girne Blv. No:221/A Karşıyaka, İzmir
25. Nihat ÇETİN (Lider Servis)
Alibey Mah. Musaçavuş Sok. No:6/B Silivri, İstanbul
26. Mehmet Murat SEVGİÇ (Teknik Isıtma Soğutma) Hotpoint-
Ariston Yetkili Servisi
Ekrem Çetin Mah. Hasan Özüberk Blv. E.Çetin Blok Altı C
Blok, Kilis
27. Çelik Teknik Indesit-Hotpoint-Ariston Yetkili Servisi
Davutkadı Mah. Sarkay Cad. No:2/Z1 Yıldırım, Bursa
28. İsmail USUK Sakarya Yetkili Servis
Papuccular Mah. Papuccular Cad. No:54 Adapazarı,
Sakarya

29. Kartek Beyaz Eşya Dayanıklı Tüketim Malları San. Tic. Ltd. Şti.
İnönü Mah. Zümrüt Sok. No:2 Dükkan:3 Ataşehir, İstanbul
30. Batuhan Soğutma Isıtma Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konuk Sever Mah. 810. Sok. Özkırlılar Apt. No:15/A
Muratpaşa, Antalya
31. Seven Soğutma- Ferit SEVEN Hotpoint Ariston Indesit Yetkili Servisi
Kemalettin Mah. Şadırvan Sok. No:35/B Çorlu, Tekirdağ
32. Mehmet ARABELEN ve Ort.
Hürriyet Mah. Namık Kemal Cad. No:67/A Buca, İzmir
33. Fazlı TOPRAK - Ada Teknik
Gazi Mustafa Kemal Paşa Mah. Kahraman Sok. No:29/A
Çerkezköy, Tekirdağ
34. Akyaka Teknik Servis Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Taşocağı Cad. Hamam Sok. No:11/A Kağıthane, İstanbul
35. Mustafa ADIYAMAN - Baran Soğutma
Karacadağ Cad. Özbay Apt. Altı No:17 Bağlar, Diyarbakır
36. Erdoğan AŞIK - Artı Beyaz Eşya Teknik Servis Hizmetleri
Bağcılar Mah. Şemsettin Günaltay Cad. 146/B Çankaya,
Ankara
37. Arser Beyaz Eşya Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.
Atalar Mah. Halitpaşa Cad. Gamze Sok. No:1 Kartal,
İstanbul
38. Kaplan Elektrikli Ev Aletleri Tamir Bakım Onarım İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.
Fevzi Çakmak Mah. Billur Cad. No:20/A Kocasinan, Kayseri
39. Doğan Teknik Soğutma - Halil DOĞAN
Cumhuriyet Mah. İnönü Cad. No:10 Gölbaşı, Adıyaman
40. Ahmet ALTUNTAŞ
Piyade Mah. Atilla Eşer Cad. No:51/A Etimesgut, Ankara
41. Ekoser Teknik ve Dayanıklı Tüketim Malları San. Tic. Ltd. Şti.
İhlamurkuyu Mah. Alemdağ Cad. Enfes Sok. No:5A
Ümraniye, İstanbul
42. Tekser Doğalgaz Day. Tük. Mal. Ltd. Şti.
Bahçelievler Mah. 490/1 Sok. No:15/A Karabağlar, İzmir
43. Akkurt Soğutma - Indesit-Hotpoint-Ariston Yetkili Servisi
Ziya Gökalp Cad. No:8/B Kulu, Konya
44. Mehmet Sait SAPAK- Şafak Soğutma Şanlıurfa Merkez Hotpoint Ariston Indesit Whirlpool Yetkili Servisi
Ertuğrulgazi Mah. 357. Sok. Nur Apt. Altı No:6/B Haliliye,
Şanlıurfa

45. Birkan BİNGÖL - Güneş Teknik
Doğantepe Mah. Şehit Hacı Osman Dugan Cad. No:27/A
Altındağ, Ankara
46. İlkay ÇAVDARLI - Hotpoint-Indesit-Ariston Yetkili Servis
Abdurrahman Mah. Şehit İstiklal Vardar Cad. No:11
Merkez, Edirne
47. Güler Teknik Elek. San. Tic. Ltd. Şti.
Altıntepsi Mah. Akpınar Cad. No:55 Bayrampaşa, İstanbul
48. Doğanay UÇAR - Hotpoint Ariston Yetkili Servis
Meydan Mah. 955 Sok. Nakkaş Cad. No:21/A Merkez,
Aksaray
49. Nilüfer Servis - Bilgin AYDIN
İhsaniye Mah. Okul Cad. No:67 Nilüfer, Bursa
50. Mert Elektronik AMB. Med. Güv. Sis. San. Tic. Ltd. Şti.
Cennet Mah. Namık Kemal Cad. No:24 K.Çekmece,
İstanbul
51. Odak Mekanik Mühendislik Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.
Eskiçeşme Mah. Büyük İskender Cad. No:39/A Gümbet,
Bodrum, Muğla
52. Akyol Beyaz Eşya Day. Tük. Mak. İnş.Tek. Gıd.Nak. Paz.
San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kolejtepe Mah. 9002. Sok. No:5/A Şahinbey, Gaziantep
53. Tunay GÜLER - İlgin Soğutma
Osmangazi Mah. 595. Sok. No:51/A Bayraklı, İzmir
54. Sibel AKSOY- Aksoy Teknik Beyaz Eşya Bakım ve Onarım
Servisi
Yukarı Zaferiye Mah. İlyasbey Cad. No:5 Keşan, Edirne
55. Ömer KANTAR Bilgehan KANTAR Ortaklığı (Kantar
Mühendislik)
Topraklık Mah. 661. Sok. No:2 Pamukkale, Denizli
56. Mustafa Lütfi TEMÜROĞLU
Körliman Mah. Mehmet Bayrak Cad. İst. Evleri No:43
Tirebolu, Giresun

D. HAKKINA İNCELEME

- YAPILANLAR** : - Whirlpool Beyaz Eşya Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Balmumcu Cad. Karahasan Sok. No:11 Balmumcu, Beşiktaş,
İstanbul
- Whirlpool Ev Aletleri Pazarlama ve Ticaret A.Ş.
Balmumcu Cad. Karahasan Sok. No:11 Balmumcu, Beşiktaş,
İstanbul
- Vestel Ticaret A.Ş.
Levent 199 Büyükdere Cad. No:199 Şişli, İstanbul
- Zorlu Holding A.Ş.
Levent 199 Büyükdere Cad. No:199 Şişli, İstanbul

E. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Vestel Ticaret A.Ş.

Temsilcisi: Dr. Hamdi PINAR

Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Bulv. TepePrime A Blok 14.

Kat, No: 81 Çankaya, Ankara

(1) **F. DOSYA KONUSU:** Türkiye pazarından çıkmakta olan Whirlpool Ev Aletleri Pazarlama ve Ticaret A.Ş. ile Whirlpool Beyaz Eşya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin yetkili servis hizmetlerini gizli bir anlaşma ile Vestel Ticaret A.Ş.'ye devrettiği iddiası

(2) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumuna (Kurum) muhtelif tarih ve sayılarla şikâyet başvurusunda bulunan Whirlpool yetkili servisleri tarafından;

- Whirlpool Beyaz Eşya Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Whirlpool Ev Aletleri Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin (İkisi birlikte WHIRLPOOL olarak anılacaktır) yetkili servisleri olarak faaliyet gösterdikleri,
- WHIRLPOOL'un sözleşmeye aykırı davranışlarla kendilerini çalışamaz hale getirmeye çalıştığı,
- Sözleşmede yazmasına rağmen genişletilmiş garanti satışlarını engellediği, tamiratlar için gerekli yedek parçaları göndermediği ve TSE belgesi almalarını engellemeye çalıştığı,
- Bunun sebebini öğrenmeye çalıştıklarında WHIRLPOOL'un Türkiye pazarından çıkmak üzere olduğu ve yetkili servis hizmetlerini yeniden düzenleyeceklerini öğrendikleri,
- Ticaret Bakanlığı tarafından ev aletlerinin kullanım ömrünün ortalama on yıl olarak belirlendiği, 4077 sayılı Tüketicilerin Korunması Hakkında Kanun'un Satış Sonrası Hizmetler başlıklı 58. maddesine¹ göre WHIRLPOOL'un Türkiye pazarından çekilecek olsa da satmış olduğu ürünlerin kullanım ömürleri süresince bakım ve onarım hizmeti sağlamak zorunda olduğu,
- Ancak WHIRLPOOL'un yetkili servis hizmetlerini gizli bir anlaşma ile Vestel Ticaret A.Ş.'ye (VESTEL) gördürdüğü,
- Söz konusu gizli anlaşmanın piyasadaki rekabetin kısıtlanmasına ve bozulmasına neden olduğu,
- Yetkili servis hizmetlerinin VESTEL tarafından yapılmasının 4054 sayılı Kanun 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu ve bunun izin alınmadan gerçekleştirildiği,
- WHIRLPOOL ve VESTEL'in aralarında yaptıkları gizli anlaşma ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı hareket ederek yetkili servis piyasasındaki rekabet ortamını bozduğu ve bu gizli anlaşmanın iptal edilmesi gerektiği

ifade edilmiş ve konuyla ilgili gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(3) **H. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 04.04.2019 tarih ve 19-14/193-M sayılı kararıyla, Türkiye pazarından çıkmakta olan WHIRLPOOL'un yetkili servis hizmetlerini gizli bir anlaşma ile VESTEL'e devrettiği iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Dosya kapsamında 14.05.2019 tarih, 3198 sayıyla VESTEL, 4054 sayılı Kanun'un 8.

¹ "Üretici veya ithalatçılar, ürettikleri veya ithal ettikleri mallar için Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince, satış sonrası bakım ve onarım hizmetlerini sağlamak zorundadır."

maddesi çerçevesinde söz konusu anlaşmanın Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığına ilişkin menfi tespit başvurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda tarafları ve konularının aynı olması hasebiyle, önaraştırma ve menfi tespit talepli başvuru birlikte değerlendirilmiştir. 25.06.2019 tarih ve 2019-2-006/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **I. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- WHIRLPOOL ve VESTEL'in aralarında yaptıkları gizli anlaşma ile 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı hareket ederek yetkili servis piyasasındaki rekabet ortamını bozduğu ve bu gizli anlaşmanın iptal edilmesi gerektiği iddiaları hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,
- WHIRLPOOL ve VESTEL arasında imzalanan Niyet Mektubu çerçevesinde prensipleri belirlenen hizmet alım sözleşmesinin, WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin satış sonrası hizmetlerinin münhasıran VESTEL tarafından yürütülecek olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, dolayısıyla anılan sözleşmeye Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- Türkiye beyaz eşya satış, pazarlama ve satış sonrası hizmet pazarlarındaki faaliyetlerine son veren WHIRLPOOL ile VESTEL, rakip teşebbüs konumunda olmadığından; söz konusu sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

J. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

J.1. Yapılan İnceleme ve Tespitler

J.1.1. İncelenen Teşebbüsler

J.1.1.1. Vestel Ticaret A.Ş. (VESTEL)

- (6) VESTEL, 1984 yılında başlayan faaliyetlerini 1994 yılından beri Zorlu Holding bünyesinde sürdürmektedir. Faaliyet alanlarını elektronik araç, gereç, donanım, yedek parça, aksam, komponent ve bilumum beyaz eşya üretimi, satışı ve satış sonrası hizmetleri, dijital ürünler, bilgi teknolojileri, LED aydınlatma ve savunma oluşturmaktadır. Halka açık bir şirket olan VESTEL'in %(.....) oranındaki hissesine Zorlu Holding A.Ş. sahiptir. Zorlu Holding Grup şirketleri ise; elektronik, beyaz eşya, telekomünikasyon, tekstil, enerji gayrimenkul ve maden-metalürji gibi çeşitli alanlarda faaliyet göstermektedir.

J.1.1.2. Whirlpool Beyaz Eşya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (WHIRLPOOL)

- (7) WHIRLPOOL'u kontrol eden Whirlpool Corporation, 2012 yılında Indesit Company'i devralmasıyla birlikte Türkiye pazarına girmiştir. Indesit Türkiye'de Indesit ve Hotpoint markaları ile faaliyet göstermektedir. Faaliyet alanlarını beyaz eşya, elektrikli ev aletleri üretimi, satışı ve satış sonrası hizmetleri oluşturmaktadır.

J.1.2. İlgili Pazar

J.1.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Bir ana ürün ile o ürüne ilişkin yedek parça ve/veya teknik hizmetler, farklı zamanlarda ihtiyaç duyulan ancak birbirini tamamlayıcı nitelikte olan ürünlerdir. Beyaz eşya gibi uzun ömürlü ürünlerin de içinde yer aldığı pazarlar, zamanla tamamlayıcı ürün ve

hizmetlere ihtiyaç duymaları sebebiyle, “birincil” veya “öncül” pazarlar olarak; yedek parça, sarf malzemesi, bakım-onarım hizmetleri gibi birincil ürünle birlikte kullanılan ve birincil ürünün satın alınmasından belli bir süre sonra ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetlerin bulunduğu pazarlar ise “ikincil” veya “ardıl” pazarlar olarak tanımlanmaktadır.

- (9) 14.07.2011 tarihli ve 11-43/942-306 sayılı Kurul kararında satış sonrası hizmetleri pazarının garanti kapsamı ve garanti kapsamı dışı olarak ikiye ayrıldığı belirtilmiştir. Garanti kapsamında bir hizmetten yararlanmak için ana firmanın yetkilendirdiği servisler faaliyet göstermekteyken, garanti kapsamı dışında bir hizmet sunumu söz konusu olduğunda gerek yetkili servisler gerekse bağımsız servisler bu hizmeti sağlayabilmektedir.
- (10) Dosya kapsamında incelemenin konusunu Türkiye pazarından çıkmakta olan WHIRLPOOL ve bağlı markalarının klima, küçük ev aletleri ve beyaz eşyalarının satış sonrası hizmetlerinin VESTEL tarafından yerine getirilmesi oluşturmaktadır.
- (11) Hakkında önaraştırma yürütülen teşebbüslerin faaliyet gösterdiği alan ve önaraştırma konusu incelendiğinde, ilgili ürün pazarları “WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti kapsamında satış sonrası hizmetleri pazarı” ile “WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti dışı satış sonrası hizmetleri pazarı” olarak belirlenmiştir.

J.1.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (12) Dosya konusu hizmetlerin sunulması açısından şartların bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

J.1.3. Hukuki Düzenleme

- (13) İncelenen anlaşma WHIRLPOOL’un Türkiye’deki satış-pazarlama ve satış sonrası hizmetlere ilişkin faaliyetlerini sonlandırma kararı alması ile bu zamana kadar satılmış olan ve hâlihazırda satılmakta olan klima, küçük ev aletleri ve beyaz eşyalarının garanti kapsamındaki ve garanti dışı satış sonrası hizmetlerinin (teslimat-montaj-servis-müşteri hizmetleri/çağrı merkezi) VESTEL tarafından anlaşmada belirlenen süre ile sınırlı olacak şekilde yerine getirilmesini kapsamaktadır.
- (14) 4077 sayılı Tüketicilerin Korunması Hakkında Kanun’un “Satış Sonrası Hizmetler” başlıklı 58. maddesinde üretici veya ithalatçılara, ürettikleri veya ithal ettikleri mallar için Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince satış sonrası bakım ve onarım hizmetlerini sağlama yükümlülüğü getirilmiştir.
- (15) 13.06.2014 tarih ve 29029 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği’nin 2. maddesinde düzenlemenin kapsamı, “*üretici veya ithalatçıların satış sonrası montaj, bakım ve onarım hizmetlerini vermek zorunda oldukları, ekli listede yer alan mallar ile herhangi bir üretici veya ithalatçıya bağlı olmaksızın faaliyette bulunan servis istasyonları tarafından yürütülen hizmetler*” olarak belirlenmiştir.
- (16) Ayrıca 5. maddesinin birinci fıkrasında üretici veya ithalatçılara her mal grubu için belirlenmiş olan kullanım ömrü süresince, satış sonrası hizmetleri sağlamak üzere tespit edilen yer, sayı ve özellikte yetkili servis istasyonunu, yeterli teknik kadroya sahip şekilde kurma yükümlülüğü getirilmiştir.
- (17) Aynı Yönetmelik’in 14. maddesinin birinci fıkrasında üretici veya ithalatçıların, yetkili servis istasyonlarının ayrı bir tüzel kişiliği olsa dahi, satış sonrası hizmetlerin sağlanmasından ve yürütülmesinden yetkili servis istasyonları ile birlikte müteselsilen

sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

- (18) Türkiye pazarındaki operasyonlarını durdurma kararı alan WHIRLPOOL'un, söz konusu anlaşma ile sunması gereken garanti içi/dışı satış sonrası hizmetlerini VESTEL'e devrederek yasal yükümlülüğünü yerine getirmeyi amaçladığı görülmektedir.

J.2. Değerlendirme

J.2.1. Kuruldan İzin Alınmadan Gerçekleştirilen Devralma İddiasına Yönelik Değerlendirme

- (19) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "*kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde; ...b) bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması, Kanunun 7. maddesi kapsamında birleşme veya devralma sayılır.*", hükmü ile hangi tür işlemlerin birleşme veya devralma sayılacağı belirlenmiştir.
- (20) Ayrıca aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca kontrol; ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla meydana getirilebilmektedir. Bu araçlar özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı ya da bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkı, bir teşebbüsün organlarının oluşumunda ya da kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerdir. Kontrol, hak sahipleri ya da bir sözleşmeye göre hakları kullanmaya yetkili kılınmış olan veya böyle bir hak ve yetkisi olmamakla birlikte fiilen bu hakları kullanma gücüne sahip olan kişiler veya teşebbüsler tarafından elde edilebilmektedir.
- (21) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un 3.1.3. Kontrolün Konusu başlıklı kısmında da belirtildiği üzere "*bir teşebbüsün hizmetlerin temini veya ürünlerin imalatı gibi bünyesinde yürüttüğü faaliyetlerini, bir hizmet sağlayıcısından hizmet satın almak suretiyle gerçekleştirdiği hallerde (outsourcing) bazı özellikli durumlar ortaya çıkmaktadır. Farklı şekillerde yapılabilmekle birlikte, dışarıdan hizmet alım sözleşmelerinin ortak özelliği, müşterinin daha önceden kendi bünyesinde yürüttüğü hizmetleri, anlaştığı bir hizmet tedarikçisi eliyle karşılayacak olmasıdır. Genellikle dışarıdan hizmet alımları hizmet tedarikçilerine müşterinin varlıklarının herhangi bir şekilde devrini içermemekte, aksine ilgili hizmete dair her türlü varlık hizmet alan teşebbüsün bünyesinde kalmaktadır. Bu nitelikte bir dışarıdan hizmet alım sözleşmesi esasen normal bir hizmet sözleşmesine benzemektedir ve kendisinden hizmet alınan hizmet tedarikçisi müşterinin ilgili varlıkları ve işi üzerinde yönetim hakkı elde etse dahi, söz konusu varlıklar münhasıran müşteriye hizmet etmek için kullanılacaksa, Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir işlem ortaya çıkmamaktadır.*"
- (22) Dosya konusu anlaşma incelendiğinde; Türkiye'deki beyaz eşya faaliyetlerini sonlandırmayı planlayan WHIRLPOOL'un satılmış ya da geçiş döneminde satışı yapılacak ürünler için garanti ve servis hizmetleri, müşteri/çağrı merkezi ve depo lojistik hizmetleri gibi satış sonrası hizmetleri yerine getirme yükümlülüğünün bulunduğu, bu hizmetlerin VESTEL tarafından gerçekleştirilmesine karşılık WHIRLPOOL tarafından VESTEL'e belirli bir bedel ödeneceği anlaşılmaktadır. WHIRLPOOL uhdesinde bulunan satılmış ya da satıma konu olacak ürünlere yönelik olarak garanti hizmetlerinin ve tamirat gibi faaliyetlerin yerine getirilmesi için elzem olan yedek parça/ürünlerden

oluşan yaklaşık 1,5 milyon adet cihaz/varlığın VESTEL tarafından satın alınacağı, verilen hizmetler karşılığında WHIRLPOOL'a aylık faturalandırma yapılacağı görülmektedir.

- (23) WHIRLPOOL ile VESTEL arasındaki bu anlaşmanın dışarıdan hizmet alımı niteliğinde olduğu, yedek parça ve garanti kapsamındaki ürün tedarikleri gibi satış sonrası hizmetlerin sunumu için elzem kalemlerin VESTEL tarafından edinimi dışında bayi/bayilik ağı devri gibi bir varlık devrini içermediği, dolayısıyla bu anlaşmanın bir devralma niteliği taşımadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla Kuruldan izin alınmadan gerçekleştirilmiş bir devralmanın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

J.2.2. WHIRLPOOL ile VESTEL Arasında Gizli Anlaşma İddiası

- (24) Başvuru sahiplerinin bir diğer iddiası, WHIRLPOOL'un yetkili servis hizmetlerini gizli bir anlaşma ile VESTEL'e gördürdüğü ve söz konusu gizli anlaşmanın piyasadaki rekabetin kısıtlanmasına ve bozulmasına neden olduğu yönündedir. Öte yandan, önaraştırma sürecinde VESTEL ile Türkiye'deki ticari faaliyetlerini sonlandıran WHIRLPOOL arasında imzalanacak olan WHIRLPOOL ürünleri için satış sonrası hizmetlerin verilmesine yönelik anlaşmaya ilişkin menfi tespit başvurusunda bulunulmuştur. Dolayısıyla başvuru sahiplerinin ileri sürdüğü gibi, WHIRLPOOL ile VESTEL arasında rekabeti sınırlamaya yönelik gizli bir anlaşma söz konusu değildir. WHIRLPOOL'un Türkiye pazarından çekilmesi kararı karşısında, WHIRLPOOL ile VESTEL'in WHIRLPOOL yetkili servislerini satış sonrası hizmetler pazarı dışına çıkarmak gibi rekabeti sınırlayıcı bir amacının olmayacağı açıktır. Pazarda yer alamayacak bir teşebbüsün yasal zorunluluklarını yerine getirmek adına yerleşik bir servis ağı ile çalışmayı tercih etmesi ticari hayatın olağan akışına uygundur. WHIRLPOOL'dan hâlihazırdaki yetkili servisleri ile ticari ilişkilerini sürdürmek için Türkiye'de operasyon ekibi bulundurması beklenmemelidir. Ayrıca Bildirim Formunda WHIRLPOOL'un Türkiye'de satış ve satış sonrası hizmetler alanından çıkma kararına ilişkin yetkili satıcılarına ve yetkili servislerine duyuru metni gönderildiği belirtilmiştir. Garanti içi/sonrası WHIRLPOOL ürünleri için satış sonrası hizmetleri VESTEL kendi servis ağında sürdürecektir. Kaldı ki, tüketicilerin servis talebinde bulunması halinde garanti kapsamı dışındaki WHIRLPOOL ürünleri bakımından başvuru sahipleri gibi bağımsız servislerin faaliyeti devam edebilecektir. Bu bakımdan hizmet alım anlaşmasının gereğinden fazla rekabeti sınırlayıcı etkisinin de söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır. Aşağıda ayrıntılı bir biçimde menfi tespit başvurusunda bulunulan hizmet alım anlaşması incelenecektir.

J.2.3. Menfi Tespit/Muafiyet Değerlendirmesi

J.2.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (25) VESTEL ile Türkiye'deki ticari faaliyetlerini sonlandıran WHIRLPOOL arasında WHIRLPOOL ürünleri için satış sonrası hizmetlerin verilmesine yönelik imzalanacak olan anlaşmanın, 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığına ilişkin menfi tespit başvurusunda bulunulmuştur. Anılan anlaşmaya ilişkin taraflarca 20.03.2019 tarihinde bir Niyet Mektubu imzalanmıştır. Bu çerçevede 2019 Haziran - Temmuz döneminde anlaşma imzalanması planlanmıştır.
- (26) WHIRLPOOL Türkiye sınırları içinde olmak kaydıyla üzerinde mutabık kalınmış tüm satış sonrası hizmetlerini icra ve ifa etmek üzere VESTEL'i tayin etmektedir. Bu hizmetler;

(.....)

olarak düzenlenmiştir.

- (27) VESTEL söz konusu hizmetleri yerine getirirken kendi operasyon kanalları ve tesislerini kullanacaktır. Bu hizmetler;

(.....)

olarak düzenlenmiştir.

- (28) Herhangi bir ürün sorumluluğu veya ürün kusuruyla ilgili bir tazmin etme veya ikame/değiştirme talebine (WHIRLPOOL veya üye şirketlerinin herhangi biri tarafından üretilmiş ve/veya dağıtımı yapılmış olan ürünlerin neden olduğu herhangi bir bireysel yaralanma veya mala yönelik zarara ilişkin hak talepleri) ilişkin sorumluluğun tamamıyla WHIRLPOOL'da olacağı, VESTEL'in herhangi bir ürün veya komponent kusuru ve üçüncü tarafların ürün sorumluluk talepleri ile ilgili hiçbir sorumluluğu olmayacağı ifade edilmiştir.
- (29) İşlemin gerçekleşeceği ilgili ürün pazarı incelendiğinde yasal olarak yetkili servis hizmeti verebilmek için hizmet verilecek ürün tipine göre yeterli miktarda TSE belgeli servis istasyonu bulundurma zorunluluğu bulunmaktadır. Ayrıca hizmet verilen ürün tipine göre sertifikalı belge bulundurma zorunluluğu söz konusudur. Yetkili servisler hizmet için gerekli ekipman ve aletleri piyasadan temin edebilmekte, bu cihazlar ana firma tarafından denetime tabi tutularak sürekli çalışır kılınmaları, kalibrasyon ve bakımlarının yapılması sağlanmaktadır. Onarım için kullanılan yedek parçaların yurtiçi ya da yurt dışından temini, yeterli miktarda stoklanması ve servis istasyonlarına sevk edilmesi için güçlü bir tedarik lojistik gücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Yetkili servisler münhasır olarak ana bir firma üzerinden hizmet vermekte ve ana firmanın lojistik, tedarik, finans ve teknik destek gücünden yararlanarak çalışmaktadır. Bu bağlamda ana firmanın hizmet alanının kapsamı ölçek ekonomisini belirlemektedir.
- (30) Bildirim Formunda taraflar Niyet Mektubu çerçevesinde VESTEL lehine herhangi bir münhasırlık ya da rekabet etmeme yükümlülüğünün bulunmadığını ifade etmiştir. Ayrıca VESTEL, WHIRLPOOL ürünlerinin satış sonrası hizmetleri için WHIRLPOOL'a periyodik faturalandırma yapacak ve vereceği hizmet ile fiyatlamasını kendi özgür iradesi ile belirleyecektir.
- (31) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi, bir anlaşma, karar veya eylemin Kanun'a aykırı olmadığı belirlenmesi durumunda verilmektedir. Kanun'un 4. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede anlaşmanın rekabeti kısıtlama amacı ve/veya etkisine bakılmaktadır. Anlaşmanın herhangi bir rekabeti kısıtlama amacı veya etkisi bulunmuyorsa anlaşmaya 8. madde çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmektedir. Anlaşmanın rekabeti kısıtlama amacı ve/veya etkisi olduğu tespit edildiği takdirde anlaşma sonucunda ortaya çıkacak rekabetçi faydalar ve rekabeti kısıtlayıcı etkiler dikkate alınarak 5. madde çerçevesinde muafiyet değerlendirmesi yapılmaktadır. Bu doğrultuda öncelikle dosya konusu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olup olmadığı değerlendirilecektir. Bu kapsamda rakip teşebbüsler arasında yapılan bir yatay işbirliği anlaşması olup olmadığı ve Türkiye'deki satış sonrası hizmetler için münhasıran VESTEL'in atanması hususları incelenecektir.
- (32) Teşebbüsler maliyet azaltma, ölçek ekonomisinden yararlanma, piyasaya giriş engellerinin aşılması, yeni pazarlar oluşturulması gibi sebeplerle araştırma ve geliştirme (ar-ge) anlaşmaları, fason üretim anlaşmaları, uzmanlaşma anlaşmaları, ticarileştirme ve hizmet alım anlaşmaları gibi anlaşmalar yoluyla rakipleriyle işbirliğinde bulunabilmektedir. Yatay işbirliği anlaşması kapsamında değerlendirilebilecek olan söz konusu oluşumlar genel olarak, teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri pazarlarda tek

başlarına gerçekleştirmelerinin zor olduğu faaliyetleri yürütmek ya da rekabet güçlerini artırabilmek amacıyla yapılan toplumsal refah artışı sağlayabilen anlaşmalardır. Ancak, önemli ekonomik faydalar ortaya çıkarabilen işbirliği anlaşmaları, aynı zamanda çeşitli rekabet sorunlarına da yol açabilmektedir.

- (33) Rakipler arasında yapılan anlaşmaların rekabeti olumsuz etkileyebilecek temel unsurları olarak; tarafların fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarlarını birlikte belirlemesine, ya da işbirliği ile tarafların pazar gücü elde etmeleri, korunması ya da artırılması sonucu fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ya da inovasyon bakımından pazarda olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına yol açması sayılabilecektir. Ayrıca yatay işbirliği anlaşmaları gizli bir karteli oluşturmak veya danışıklı hareketler için kolaylaştırıcı unsur olarak kullanılabilir ve rakiplerin çıkarlarının ve motivasyonlarının değiştirilerek önceden var olan bir kartelin sürdürülmesine, yeni bir kartel oluşturulmasına veya açık anlaşmalar olmaksızın uyumlu eylemlere neden olabilecektir. Nitekim Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 23. paragrafında da yatay işbirliği anlaşmalarının rekabete duyarlı (stratejik) bilgilerin açıklanması yoluyla işbirliğine konu alanda veya başka alanlarda taraflar arasında koordinasyona yol açabileceğine dikkat çekilmiştir.
- (34) Öte yandan Kılavuz'un 21. paragrafında "teknik imkânların kısıtlı olması gibi nedenlerle" bir teşebbüsün tek başına yürütemeyeceği faaliyetlere ilişkin olarak yapılan yatay işbirliği anlaşmalarının genellikle 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açmayacağı belirtilmiştir. Hükmün devamında ilgili faaliyetin teşebbüslerce tek başına yürütülemeyeceğinin objektif ölçütler temelinde tespit edilmesi ve anlaşmanın söz konusu faaliyetlerin yürütülmesi için gerekli olandan daha fazla kısıtlayıcı olmaması gerektiği vurgulanmıştır.
- (35) Yukarıda değinilen rekabetçi endişeler ışığında dosya konusu anlaşma incelendiğinde; Türkiye operasyonlarını durdurma kararı alan WHIRLPOOL'un ürünlerinin garanti içi/dışı satış sonrası hizmetler bakımından mevzuat gereği sunulması zorunlu olan satış sonrası hizmetlerinin belirli bir bedel karşılığında VESTEL tarafından yerine getirilmesine yönelik anlaşmanın, WHIRLPOOL tarafından yürütülemeyecek bir faaliyetin ifası için yapıldığı ve amacının rekabeti sınırlayıcı olmadığı anlaşılmaktadır.
- (36) İkinci olarak, her ne kadar taraflar Bildirim Formunda herhangi bir münhasırlık öngörülmediğini belirtmiş olsalar da, WHIRLPOOL'un Türkiye pazarından çekilmesi ardından satış sonrası hizmetler VESTEL tarafından yürütülecek olup, imzalanacak anlaşmada münhasırlık hükmü yer almasa dahi özellikle garanti içi satış sonrası hizmetler yönünden münhasırlığın söz konusu olacağı açıktır. Dolayısıyla münhasırlık içeren anlaşmaya, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyecek olup, bildirim konu anlaşmanın 5. madde çerçevesinde muafiyet açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

J.2.3.2. Muafiyet Değerlendirmesi

- (37) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde bir anlaşmanın Kanun'un 4. madde uygulamasından muaf tutulması için gereken şartlar düzenlenmekte ve sayılan şartların tümünün sağlanması gerekmektedir. Öte yandan, belirli nitelikteki dikey anlaşmalar 2002/2 sayılı Tebliğ ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uygulamasından muaf tutulabilmektedir.
- (38) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde *üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmet alımı,*

satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar, “dikey anlaşma” olarak tanımlanmıştır. Diğer taraftan aynı maddenin beşinci fıkrasında rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmaların bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamayacağı belirtilmiştir.

- (39) Bu noktada, anlaşma ile WHIRLPOOL ve VESTEL arasındaki ilişkinin rakip teşebbüsler olmaları hasebiyle yatay bir ilişki mi, yoksa WHIRLPOOL’un Türkiye pazarından çekilmesi ile birlikte rakip teşebbüs konumundan çıkmaları sonucunda 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında dikey bir ilişki mi olduğunu belirlemek önem arz etmektedir.
- (40) WHIRLPOOL, Manisa bölgesindeki beyaz eşya üretimi yapan fabrikasının üretim faaliyetleri hariç Türkiye’deki satış, pazarlama ve satış sonrası hizmetlerine ilişkin tüm faaliyetlerini durdurma kararı alarak Türkiye pazarından çıkmakta ve ürünlerinin satış sonrası hizmetini VESTEL’in sunması için VESTEL ile bir hizmet alım sözleşmesi imzalamayı planlamaktadır. Dolayısıyla ilgili pazarlar olarak belirlenen “WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti kapsamında satış sonrası hizmetleri pazarı” ile “WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti dışı satış sonrası hizmetleri pazarı” bakımından Türkiye pazarından çekilen WHIRLPOOL ile satış sonrası hizmeti sunacak olan VESTEL arasında rakip teşebbüs konumu söz konusu olmayacaktır. Bu itibarla rakip teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşma niteliği taşımayan hizmet alım sözleşmesi, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebilecektir. Sözleşme konusu, üretici/tedarikçi WHIRLPOOL’un Türkiye pazarından çekilmesinin ardından ürünlerinin garanti içi satış sonrası hizmetlerinin münhasıran VESTEL tarafından yürütülmesidir.
- (41) Ayrıca 2002/2 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinde grup muafiyetinin, sağlayıcının ilgili pazardaki payının %40’ı aşmaması halinde uygulanacağı düzenlenmiştir. Aynı maddenin devamında, tek alıcıya sağlama yükümlülüğü içeren dikey anlaşmalarda anlaşmanın Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanabilmesi için, alıcının anlaşma konusu mal ve hizmetleri aldığı ilgili pazardaki payının da %40’ı aşmaması gerektiği belirtilmiştir. Öte yandan Tebliğ’in 3. maddesinde sağlayıcı, anlaşmaya taraf olan ve anlaşma konusu mal veya hizmetleri alıcıya satan teşebbüs; alıcı ise bir teşebbüs hesabına mal veya hizmetleri satan teşebbüsler de dâhil olmak üzere, anlaşmaya taraf olan ve sağlayıcıdan mal veya hizmetleri satın alan teşebbüs olarak tanımlanmıştır. Tebliğ uyarınca dosya konusu anlaşmada VESTEL “sağlayıcı”, WHIRLPOOL “alıcı” konumundadır.
- (42) Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneğinden elde edilen verilere göre toplam beyaz eşya satışı pazarında Indesit/WHIRLPOOL’un tahmini pazar payı 2018, 2017 ve 2016 yılları için sırasıyla %(.); %(.) ve %(.) olarak sunulmuştur. 2002/2 sayılı Tebliğ’in kapsam eşiği düzenlemesine göre hizmetin alıcısı konumundaki WHIRLPOOL’un pazar payı dikkate alınsa da, Tebliğ’de öngörülen eşiğin aşılmadığı anlaşılmaktadır.
- (43) Yukarıda yer verilen değerlendirmelerden hareketle; Türkiye pazarından çekilen WHIRLPOOL ile VESTEL arasında imzalanacak olan hizmet alım anlaşmasının mevcut hali ile dikey anlaşma niteliğinde olduğu, tarafların rakip teşebbüsler olmamaları nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında ele alınabileceği, tarafların ilgili ürün pazarlarındaki pazar payları dikkate alındığında Tebliğ’de öngörülen eşiği aşmadıklarından, Tebliğ kapsamında grup muafiyeti değerlendirmesi yapılabileceği anlaşılmaktadır.
- (44) Dosya konusu hizmet alım anlaşması kapsamında WHIRLPOOL ve bağlı markalı

ürünlerinin sadece satış sonrası hizmetlerini münhasıran VESTEL ifa edecek, verilen hizmetler karşılığında WHIRLPOOL'a periyodik olarak faturalandırma yapacak ve bu faturalandırma kapsamında fiyatlandırmayı VESTEL kendi özgür kararıyla belirleyecektir.

- (45) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılan bölge yahut müşteri paylaşımı türleri, grup muafiyeti kapsamında yararlanılmasına olanak sağlamakta olup, alıcının belirlenen bölgede münhasıran atanması izin verilen bir düzenlemedir. Dosya konusu anlaşmada, satış sonrası hizmeti sunacak olan VESTEL münhasıran atanmıştır. Niyet Mektubu çerçevesinde VESTEL'in münhasıran atanması dışında başkaca bir rekabeti sınırlayıcı düzenleme bulunmamaktadır. Nitekim Bildirim Formunda taraflar imzalanacak olan anlaşmanın herhangi bir münhasırlık ya da rekabet yasağı hükmü taşımayacağı konusunda mutabık olduklarını ifade etmiştir. Münhasırlık bulunmadığı beyanına karşın Türkiye'de WHIRLPOOL markalı ürünlerin garanti içi/dışı satış sonrası hizmetleri için VESTEL'in atanması münhasırlık niteliği taşımakla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ'in muafiyet koşulları çerçevesinde izin verilebilir bir düzenleme söz konusudur. Bu itibarla imzalanacak olan hizmet alım sözleşmesinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlandığı kanısına ulaşılmıştır.
- (46) Bu noktada Türkiye'de üretime devam etmeyi planlayan Whirpool'un bu fabrikada üretilecek ürünleri Türkiye pazarında satıp satmayacağı konusunda tereddüt hâsıl olmuştur. Zira rakip teşebbüs konumuna gelecek taraflar arasındaki bir yatay işbirliği anlaşmasının pazardaki etkilerine ve beraberinde getirebileceği muhtemel rekabet sorunlarına yukarıda değinildiği üzere, Manisa'da üretimine devam edilecek ürünlerin Türkiye pazarında da satılması, WHIRLPOOL ile VESTEL'i rakip teşebbüsler haline getirecektir. Gönderilen cevap yazısında, kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiye göre WHIRLPOOL'un Manisa'da üretimlerine devam edeceği soğutucu ve çamaşır makinesi ürün gruplarını Türkiye pazarına satmayacağını varsayıldığı belirtilmiştir.
- (47) Öte yandan her ne kadar dosya konusu anlaşmanın süresi 3+7 yıl olarak belirlenmiş ve her şekilde WHIRLPOOL'un satışa konu ürünlerine ilişkin satış sonrası hizmet yükümlülüklerinin sona ermesiyle anlaşmanın kendiliğinden sonlanacağı öngörülmüş olsa da, ileri tarihlerde Türkiye pazarına yeniden girme ihtimali bulunmaktadır. Bu noktada Niyet Mektubunda WHIRLPOOL'un anlaşma süresi olan 3+7 yılın bitiminden önceki herhangi bir tarihte pazara yeniden girmesi halinde imzalanması planlanan anlaşmanın akibetinin ne olacağına dair herhangi bir hüküm bulunmadığının görülmesi üzerine teşebbüslerden bu konu hakkında da bilgi talep edilmiştir. Zira WHIRLPOOL'un Türkiye pazarına yeniden girişi ile birlikte rakip haline gelecek olan WHIRLPOOL ile VESTEL arasındaki hizmet alım anlaşmasının ya da revize edilecek aralarındaki ilişkinin rekabetçi endişe taşıyabilme ihtimali ortaya çıkacaktır. Örneğin Türkiye pazarına yeniden giriş yönünde gelişmeler ışığında revize edilecek anlaşmaya münhasırlık ya da rekabet etmeme yükümlülüğüne yönelik hükümler getirilmesi ya da bilgi değişimi yahut stratejik kararların birlikte belirlenmesi gibi hükümler düzenlenmesi halinde böyle bir ihtimal söz konusu olabilecektir. Daha önce de belirtildiği üzere, Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un 23. paragrafında da yatay işbirliği anlaşmalarının rekabete duyarlı (stratejik) bilgilerin açıklanması yoluyla işbirliğine konu alanda veya başka alanlarda taraflar arasında koordinasyona yol açabileceğine dikkat çekilmiştir.
- (48) Cevap yazısında, WHIRLPOOL'un global operasyonları kapsamında almış olduğu Türkiye'den çıkma kararı karşısında önümüzdeki dönemde Türkiye pazarına yeniden girmesinin beklenmediği, her hâlükârda WHIRLPOOL'un yeniden giriş yaptığı

senaryoda dahi beyaz eşya piyasasındaki satış ve satış sonrası servis hizmetlerinin tamamlayıcı yapısı ve ticari hayatın doğal akışı gereği satış sonrası servis hizmetlerini kendi bünyesinde vermesinin bekleneceği dile getirilmiştir.

- (49) Sonuç olarak, WHIRLPOOL'un anlaşma süresi içerisinde doğrudan ya da dolaylı olarak Türkiye pazarına yeniden girmesi durumunda, dikey anlaşma niteliğindeki anlaşmanın tanınmış olacak grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olamayacağı göz önünde bulundurulduğunda; rakip teşebbüsler haline gelen WHIRLPOOL ile VESTEL arasındaki hizmet alım sözleşmesinin yatay işbirliği anlaşması olarak yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesinde değişikliğe gidilerek, 4. madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının bildirim zorunluluğu kaldırılmıştır. Dolayısıyla WHIRLPOOL'un Türkiye pazarına yeniden girmesi ile birlikte teşebbüsler; öz değerlendirmelerini yapabilecekleri gibi, ihtiyari olarak Kuruma bildirimde de bulunabileceklerdir.

J.2.3.3. Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması İddiasına Yönelik Değerlendirme

- (50) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi, *"bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması"*nı yasaklamaktadır. Önerştirmaya konu iddia, anılan maddenin devamında kötüye kullanma halleri arasında sayılan ve (a) bendinde yer alan *"ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler"*e uyarlık göstermektedir.
- (51) Herhangi bir teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğinden bahsedebilmek için 'teşebbüsün ilgili ürün pazarında hâkim durumda bulunması' ve 'eylemin rekabet hukuku anlamında kötüye kullanma teşkil etmesi' şeklinde iki temel unsurun bir arada gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bu kapsamda, hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılan analizlerde, ilk etapta şikâyete konu teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığı belirlenerek incelemeye başlanabileceği gibi, öncelikle şikâyete konu eylemin bir kötüye kullanma hali içerip içermediği de irdelenebilmektedir.
- (52) İlgili ürün pazarı "WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti kapsamında satış sonrası hizmetleri pazarı" olarak ele alındığında; tüketiciler garanti kapsamındaki ürünler bakımından üretici/tedarikçi WHIRLPOOL'un atadığı VESTEL yetkili servislerine başvurmakta olduğundan, bağımsız servislere gitmemeleri son derece doğaldır. Yasal olarak yerine getirilmesi zorunlu olan satış sonrası bu hizmetlerin garanti kapsamında bulunan bölümünün sadece üretici/tedarikçi firmanın belirlediği bayiler veya kişiler aracılığıyla yerine getirilmesinin rekabet üzerinde herhangi bir olumsuz etkisinin olmayacağı, dolayısıyla mevcut WHIRLPOOL yetkili servislerini dışlayıcı herhangi bir kötüye kullanmanın söz konusu olmadığı kanaatine varılmaktadır.
- (53) "WHIRLPOOL ve bağlı markalı ürünlerinin garanti dışı satış sonrası hizmetleri pazarı" açısından bakıldığında ise, garanti dışı satış sonrası hizmetlerin hem markaların yetkili servisleri hem bağımsız servisler aracılığıyla yerine getirilebilmesi mümkündür. Bu bağlamda pazarda çok sayıda bağımsız servis hizmeti veren teşebbüs olması sebebiyle hâkim durum bulunmadığı gibi, herhangi bir kötüye kullanmadan da söz edilemeyeceği değerlendirilmektedir.
- (54) Dolayısıyla söz konusu anlaşma vesilesiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal

edilmiş olmayacağı sonucuna varılmıştır.

K. SONUÇ

(55) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1) 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetlerin reddi ile soruşturma açılmamasına,
- 2) Whirlpool Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş. ve Vestel Ticaret A.Ş. arasında imzalanan Niyet Mektubu çerçevesinde prensipleri belirlenen hizmet alım sözleşmesine, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- 3) Türkiye beyaz eşya satış, pazarlama ve satış sonrası hizmet pazarlarındaki faaliyetlerine son veren Whirlpool Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş. ile Vestel Ticaret A.Ş., rakip teşebbüs konumunda olmadığından; söz konusu sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.